

487609

Anul I. No. 1.

1 Ianuarie 1935

GÂNDURI

Revistă literară lunară

Redactori: Turneanu & Genetra

BCU Cluj / Central University Library Cluj

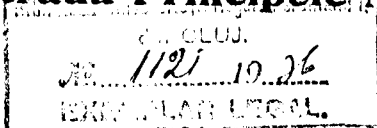

LEI

10

Redacția și Administrația:

Odorheiu, Strada Principele Nicolae No. 36.

NERVA[®] G. N. GÂRNETIU & CO. ODORHEIU

GÂNDURI

REVISTA LITERARĂ LUNARĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

ODORHEIU, STR. PRINCIPELE NICOLAE No. 36.

ABONAMENTE :

Pe un an Lei 120
Pe 6 luni „ 60
De sprijin „ 200

Un cuvânt

De mult, foarte de mult, dorința noastră eră, ca în aceste ținuturi să poată apare o revistă, fără alte scopuri sau substraturi mascate, decât numai literatură.

Literatura este focarul de cultură și civilizație a unui popor. Numai prin gândire, scriere și limbă se ține treaz în orice individ sentimentul de patriotism.

Eram veșnic mânați de dorința arzătoare de a putea face să apară o revistă, prin care să putem da posibilitate și încurajare celor ce natura i-a înzestrat cu talentul literar, să-și pună pe hârtie gândurile. Ideia eră frumoasă. Să poți înjgheba o revistă — este lăudabil — dar efortul este mare atunci, când n'ai posibilități materiale. Dar nu ne-am lăsat descurajați. Aveam întipărit în mințile noastre această idee și eram destul de viguroși ca să învingem piedicile.

Odată stabilit apariția revistei, chestiunea materială fu prima preocupare.

Hotărâram a lansa un apel celor ce înțelegându-ne s'ar afilia ideiei noastre, și lansând

apelul, a fost primit în majoritate de toți cu ce mai mare satisfacție, trimițându-ne și binevoitorul sprijin material, exceptând unii cari din motive necunoscute de noi, la apelul nostru s'au complăcut în tăcere.

Revista „Gânduri“ astăzi își face apariția primului număr. Este primul pas în viața sa, număr, ce-l punem cu toată sinceritatea la dispoziția tuturor cetitorilor. Revista „Gânduri“ primește orice critică, bineînțeles făcută în mod real, sinceră și fără interes personal.

Totodată apelăm la toți cei ce ne apreciază munca noastră dezinteresată, să binevoiască a ne încuraja cu orice sprijin material, oricât de modest, pentru asigurarea continuității. Totodată rugăm călduros a face o cât mai intensă propagandă printre cunoscuți, pentru a se abona la revistă.

Sperând în sprijinul binevoitor și colaborarea tuturor cetitorilor, fără deosebire de clase sociale sau vârstă, Revista „Gânduri“ urează cetitorilor săi: „Sărbători fericite“.

Redacția.

Sărmanul Tudorel

... Era în seara de ajun. Cerul presăra cu multă dărnicie fulgi mari de zăpadă ce îmbrăcau treptat cu haină mai groasă, pământul înlemnit de gerul ce-l suportase în timpul zilei. În vitrinile prăvăliilor, sclipeau sub raza becurilor multicolore, tot felul de bunătăți și frumuseți ce îndemneau pe fiecare trecător să se oprească în fața lor și să le jinduiască. La „Librăria mare“ din centrul târgului, — în vitrină — un Moș Crăciun mare ca și librăria, cu un sac pe spate plin cu tot felul de jucării, strânsese în fața lui o puzderie de copii ce-l asurziseră însăși pe Moșul cu gălăgia lor. Pe străzi, părinții, cu brațele încărcate cu pachete, mergeau grăbiți spre casă, pentru a împărți micuților ce așteaptă cu năsururile lipite de geam, darurile pe care moșul cel bun a avut grije să le trimită.

În această seară desăvârșită, când pacea și fericirea umple de bucurie sufletele din orice casă, în această seară când îngerii preamăresc din clopoșele de aur nașterea Celui Sfânt, — departe la marginea târgului, într-o căsuță cu ferestrele lipite cu hârtie, se stingea din viață micuțul Tudorel.

Sărmanul Tudorel! Tăticul lui plecase cu doi ani în urmă, împreună cu alți tătici, să-și facă datoria pentru Patria ce-l obligase la acest lucru. Și și-a făcut-o, căci nu s'a mai întors... Lăsase acasă pe Tudorel și pe mămica lui, care zadarnic îl așteptau să mai vie...

De când a plăcat tăticu, hăinuțele de pe el au început să se rupă și nu mai avea cu ce cumpăra altele, deoarece mămica lui nu câștiga destui bani cu spălatul rufelor pe la cocoane.

Cu trei zile înainte de a muri, Tudorel fusese împreună cu alți copii, la locul înghețat din marginea târgului pentru a se da pe ghiață. Printre copii era și Lenuța, fetița hangiului din gura oborului care avea prinse de picioare niște patine noi și frumoase. Așa de mult îi plăceau lui Tudorel patinele Lenuței, încât se ținea mereu după ea pe ghiață și o privea cum alunecă de ușor. Deodată ghiața se rupe sub Lenuța și biata copilă căzu în apa care din fericire nu era adâncă. La țipetele ei, Tudorel îi alergă în ajutor, dar ghiața se rupe și cu el și căzu în apă alături de fetiță. Noroc că tocmai atunci treceau pe acolo niște oameni cu săniile, care i-au scos din apă și i-au dus pe fiecare acasă. În casa călduroasă a hangiului și cu doi medici lângă pat, Lenuța s'a făcut sănătoasă, alegându-se numai cu spaima. În casa lui Tudorel era frig și sărăcie, așa că tusea a început din ce în ce să-i sfărâme plămâni și plămâni... Doar trei zile a zăcut, până în seara când pacea și fericirea umpleau cu bucurie sufletele din orice casă, până în

seara când îngerii preamăreau din clopoșele nașterea Celui Sfânt... Și 'n clipa aceea când sufletul lui bun se înalță spre Noul născut, prietenii de joacă i cântau sub fereastră: „Bună dimineața la moș-ajun, ne dați ori nu ne dați“.

Sărmanul Tudorel!...

Turneanu

Colindătorilor

*Colindători, copii de altă dată
— Zăpezile din greu cutreerând —
Eu v'am văzut, cu inima curată
La geamul meu de-atâtea ori cântând.*

*Colindători porniți printre troene,
Rătăcitori cu suflete de magi
Cu glas târâgânat spuneți alene
Noian de datini tuturora dragi.*

*O lume plină de gândiri senine
Vă agitați din seară până 'n zori,
Aduceți fericire 'n orice casă
Și toți petrec cu voi de sărbători.*

*Cum vă priveam uimit, dela fereastră!
Nu poposise 'n tindă moș Crăciun
Și melodii divine, armonioase,
Ne aminleau că suntem în ajun.*

*Eu adormeam, o candelă aprinsă
Imprăștiată tăcutule-i răsfrânger
Și vă visam în cele fericite
Cu apropioare albe ca de îngeri.*

*Sre pruncul Crist, cu „steaua sus răsare“,
Vă îndreptați din zor în asfințit
Cu aur, smirnă Sfântă și tămâie
Crai solitari, crai dela răsărit.*

*Va 'ntâmpinat Irod să vă întreb
Ce știți de „noul rege“? — prin țcoade
Și viclenii — au vrut să vi-l răpue
Dar i-ați cântat „tirane crud Iroade“.*

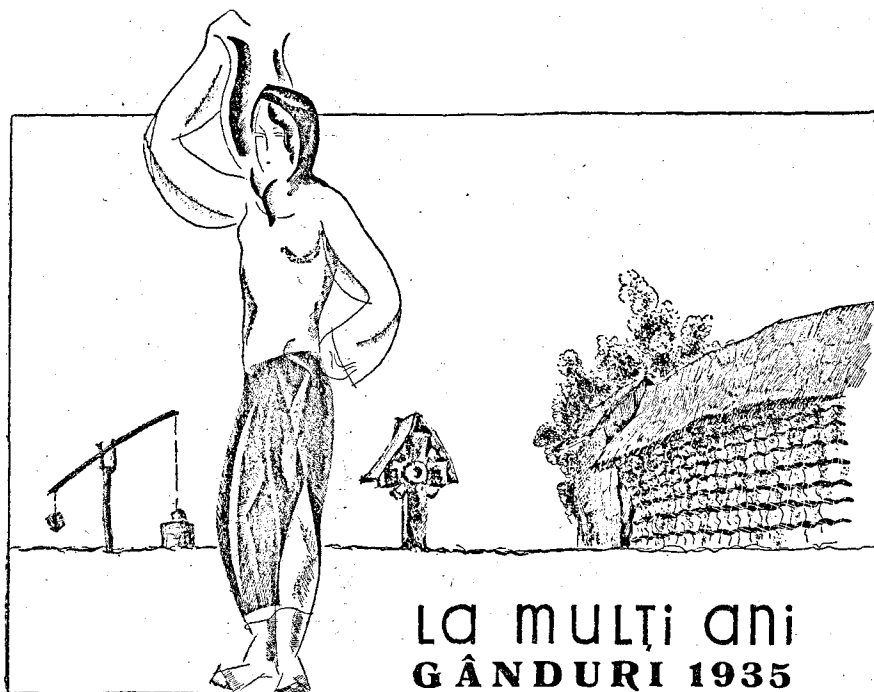
*De anul nou, cu pluguri ferecate
Ogoare ați arat și-ați semănat
Cu sorcava, cu capra și vasilca
Ați mulțumit și binecuvântat...*

*Iar ventru fericirea revărsată
Colaci și nuci și mere adunați;
Azi reveniți — copii de altă dată —
Să-mi amintiți trecutul, să-mi cântați.*

*O! lumii voastre vrea să se-alipească
Și gândul meu! Urările în cor!...
Și sufletu-mi să se înveselească
Acuma și la anul viitor...*

V. CULICĂ

Datini și obiceiuri

LA MULȚI ANI
GÂNDURI 1935

23 Decembrie. În oraș zarvă mare de parcă au intrat turcii în țară. Gospodinele grăbite, dis de dimineață, trec spre piață, înapoiindu-se cu coșurile încărcate cu tot felul de cumpărături — că de — poi-măine e Crăciunul. Bărbații posomorâți, că multe se mai cer Doamne și la o casă, de sărbători, vin și ei încărcăți cu pachete de toate mărimile, din care nu lipsesc nici darurile de . . . Moș Crăciun.

La simigerie înbulzeala e în toi, după șirurile de covrigi, că de — diseară este Moș ajun. Nici bine nu s'e însarat și vai de bietele mame cât au de îndurat dela pădălnicii de copii. Răsboi în toată regula, nu altceva. Cine se mai poate înțelege cu ei. Nici vorbă să-ți mai faci vreun serviciu. Ferească Domnul. Strig cât îi țin gura: Unde-i căciula, undes ghețele, . . . bățul (că fără el nu se poate colindător) și unde-i traista. Da, traista este ce este. Unde-i traista? Să fiu colindător fără traistă, e ca și soldatul fără armă. Unde să pui covrigii, merele, nucile și roșcovile? Unde, dacă nu în traistă. Cei, ce nu o găsesc la moment, remedul e simplu. Repede desbracă fața de pernă, leg la capete o sfoară și treaba e făcută. Ce să mai aștepte, până ce mama sa o caută. Te-ai găsit. Azi nu-i timp de pierdut, cât mai repede, că îi ia alții înainte cu colindul și cine e primit întâi, are parte de ceva mai bun.

Și această mare fierbere de copii, se mărește odată cu lăsarea serii, când începe colindul.

Treptat, treptat orașul răsună de glasuri. Glasuri răgușite și pitigăiate de copilași dela vârsta de 5 ani, și până la corurile studențești, se văd perindându-se, cărduri, cărduri pela casele gospodarilor, cântând:

Bună dimineața la Moș ajun,
Ne dați, ne dați, ori nu ne dați.

Și apoi să te ții, dacă tu gospodină n'ai fost precaută din vreme să pregătești covrigii. Ei nu te slăbesc cu întrebarea: ne dați, ne dați . . . Să încui poarta, te-ai găsit. În seara aceia cine se poate pune cu forța țăncăilor. Nu de geaba au ei ciomege cu cue la capăt. Știu ei ce să facă ca poarta să sară 'n sus. Sunt încărcăți ei încă de anul trecut.

Norocul colindătorilor depinde în cea mai mare parte de numărul cunoscuților și de starea lor materială.

Toți sunt mulțumumiți că în fine a sosit mult așteptata seară a colindului. Și cântecele lor se amestec cu lătratul câinilor, cari în acea seară și ei sunt parcă speriați de atâta zarvă.

E mijlocul nopții, dar cine să se culce. Te ai găsit. Dacă hărmălaul s'a potolit, toți sunt trezi. Colindătorii scribuleți de gerul îndurat, stau la gura sobei, numărând banii și bunătățile strânse gândind că ce bine ar fi ca Moș ajun să țină, zile, luni, ba chiar ani dearându-l.

Se luminează de ziua. E 24 Decembrie, ajunul Crăciunului. E rândul celor cu nașterea. Vin cei mari și rândul dascălilor dela biserici. Doi câte doi, din care unul cu traista, iar altul cu icoana în mână, umblă din casă 'n casă vestind nașterea. În timp ce unul cântă:

Nașterea Ta Cristoase,
Dumnezeul nostru, . . .

Celalalt pregătește traista. Pe copii îi mai pugi, dar pe dascăli? Se poate? Vai ce vorbă! Sa te ferească Domnul. Te faci de răs și de basmu în tot orașul.

Treptat, treptat seara își întinde pânzele ei. În gerul ce face să scârțâe zăpada sub picioare, totul pare că s'a liniștit. Doar ici colo se mai vede din când în când cineva, venind grăbit spre casă, cu clondirul plin de vin dela cârciumă. La gustat el de vr'o 3-4 ori de azi dimineață, îi știe tărnia, și de — crede că un pahar, două la masă după cărnați fripiți — nu e rău, merge.

Ziua de Crăciun. O adevărată zi a nașterii. Parcă totul renaște. Totul pare plin de viață. Copii mici cu obrăjorii rumeniți de palmele gerului, cu nasul pururi înghețat și umed, se dau pe ghiață, făcând o hărmălaie deși vine să-ți iei lumea în cap. Ba poc, câte unul ici colea cade și repede în frunte-i apare cucuiul. Nițel plâns și totul se uită. Ce să-i faci, așa-i ghiața. Tare, alunici pe ea, dar tare doare când cazi. Pe maidan răsboi în toată regula între două cete. Cad bulgării de zăpadă — lovesc în plin — dar nimeni nu se dă invins. Cei mari luptă la disperare, pe când cei mici înlemniți de frig, au și ei misiunea lor; să care la luptători provizie.

Și nimeni nu se lasă. Nici învinsi, nici învingători. Și când bătaia e în toi — deodată se aude o voce strigând: — Păziți că vine steaua. Toată vitejia și vrăsmășia se spulberă; fugine ca potârnicliile care pe unde apucă.

Da, e steaua și vai de acela pe care-l prinde paiața sau moșul dela stea. Le i-a ce au în mână, ba le de și cu bățul, bată-l să-l bată de Moș. Și ce urât este. Cu un potcap ca un călugăr pe cap, făcut din carton, fața acoperită cu masca neagră, barbă și mustăți lungi de lână, cu dinți diu boabe de fasole și nasul roșu de ardei. Dar unde mai pui cocoasa ce o poartă 'n spinare. Vai Doamne — ce urâtă. El e spaima codiilor.

Care copil mai plânge de Crăciun? Care? Să poftască dacă-i dă mâna. E destul să-i spuie: taci, că de nu vine moșul și parcă-o miuune, fâncul nu mai zice nici pis.

Săracul, moșul dela stea! Ce bine ar fi să fie întotdeauna. Ar scăpa și bieteile mame de atâta nebulii.

Seara se umblă cu steaua aprinsă. Ea este formată din foiță de culoare rosie, și roz și arde înăuntru o lumânare. O poartă unul din băieți. Apoi, alături încă 2—3 băieți îmbrăcați în cămăși cu cusături. Paiața e la fel ca și moșul, dar ea poartă pe cap, un coif conic, terminat cu clopoțel și spre deosebire de moș, poartă hainele în două culorii.

Ei sunt vestiitorii nașterii Mântuitorului. Se umblă cu steaua din ziua primă a Crăciunului și până în seara de Sfântul Ioan, când se sparge steaua. Cântă pela casele gospodarilor și primesc ca plată, bani. În societatea unde cheful e în toi, piața știe să spună, multe vorbe și fără perdea. Hei, hei, — câte nu știe piața dela stea. Că să vedeți, nu ori cine poate fi piață. Trebuie să știe pe de rost să răspundă la toate întrebările. De nu știe-se face de răs. Și atunci adio tu stea cu craii tăi cu tot.

Dar Irodul. A uitasem. Irodul este spaima stelelor, după cum moșul dela stea e spaima copiilor. Și ce frumos joacă el. Flăcăiandrii, îmbrăcați numai în zale de carton, cu săbii de fier, coifuri în cap. Mai mare dragul. Copiii se țin lanț de ei. Dar vai, are și Irodul moș!

Chiar dacă a trecut Crăciunul, veselie tot nu se sfârșește. Vine anul nou. Aci e aci. Trebuie înmormântat un an vechi și primit un an nou așa cum se cuvine unui an nou. Și cum trebuie primit, dacă nu cu veselie, mese pline de tot felul de bunătăți, vin și cântece?

În seara zilei de 31 Dec. spre Ianuarie, e cea mai mare veselie. Copiii umblă cu clopoțele, cu lampionul, buhaiul și țigani cu vasilca. Da vasilca. O căpățână de porc, împodobită cu margele cercei la urechi și botul îmbrăcat în foiță aurită.

Vasilcuțo ce ai mâncat,

Ce-ai mâncat de te-ai îngrășat. . .

Și zii măi țigane din gură, și zi și din diblă căci banii și băutura ies. Știe țiganul ca odată pe an are și el fericirea de a fi primit în case și ciocni un pahar de vin cu boerii. Vai ce bine ar fi să fie anul nou în fiecare săptămână. Nar mai fi bietul țigan flămând. . .

Familiiile sunt strânse mai multe la o casă ca să serbeze revelionul. Ceva mai la o parte — în cameră — un brad frumos împodobit — poartă daruri atât pentru copii, cât și pentru fiecare din cei mari. Toți trebui să primească un dar cât de mic.

Ora 12 fix noaptea. Luminile se sting. Toți cei

din jurul mesei amuțesc ca la comandă. Nici o mișcare. E minut de gândire. Anul vechi se duce se înmormântează, și cu el să duc atâtea dureri sau veselii. Și în această tăcere, ușa se deschide încet. Un fior trece parcă prin toți mesenii. O făclie aprinsă se ivește și cu el figura unui îngeraș mic apare pășind. Este anul nou, ce a sosit. Și deodată din piepturile tuturor iese un chiot de veselie. Se îmbrățișează unii cu alții, și se poate din greșală intenționată, să săruți gurița unei prietene — și de greșala se iartă. Doar e an nou, și nu trebuie să înceapă cu mânie, că așa-ți merge tot anul. Luminile se aprind, și mesele și veselie încep din nou, și mai în toi.

În ziua de 1 Ianuarie, dis de dimineață se umblă cu sorcova, făcută din nuia și trandafiri de hârtie multicoloră. Cărduri de câte 2—3 copii cutreeră casele sorcovind:

Sorcova, vesela, să trăești, să 'nbătrânești

Ca un măr, ca un păr, ca un fir de trandafir.

Și trebuie plată, că altcum nu merge. Pe credit? Ți-ai găsit. Creditorii micuți nu iartă. Doar e an nou, a trecut cel vechi cu creditul.

Tot în acea zi se umblă și cu plugul. Un plug tras de 4—6 plăvani împodobiți cu panglici de hârtie. Un flăcău ține de coarne plugul și trage brazda altul duce plăvanii de funie, iar al treilea plesnind din bici îndeamnă vitele la plug spunând:

Brazda mea ce trag eu astăzi

Intr'o lună să rodească. . .

După aceia li se pune masa — că de, — oamenii au fete de măritat și trebuie să le stea pețitorii, pecând plosca cu vin merge din mâna în mână.

Trece anul nou, iusă se apropie Bobotează. E ziua când trebuie să botezi cu apă dela fântână și busuioc pe cine îți este dragă.

Disdedimează flăcăii — cât mai curat și bine găteți trec cărduri, cărduri, spre fântână. Știu ei că acolo găsesc ce caută. Scot apă cu găleata iar fetele vin pe rând la botez. Cu capul plecat, flăcăul le stropește. De multeori se poate ca găleata să fie prea grea și să scape cam multă apă pe capul fetei. Și vai ce bucluc. Trebuie să sari repede dela fântână și să-i usuci părul sărutând-o.

Impăcarea e repede. Fata de flăcăului o batistă cu cusături frumoase și cu numele ei, pe care trebuie s'o poarte toată ziua de joc.

Dar să te ferească Sfântul să ai altă batistă la joc. S'a dus zilele bune din acel moment.

Frumoase și iubitoare, mândre dar și vrenice. merită sa fie mândre. Ce țile frumos cusute în arnici roșu și albastru, cu panglică la coade, cu obrazii în bujorați, cu ochii scânteritori ce te frig până la inimă, ce vreți mai mult. E doar româncă.

Hora e în toi. S'ar flăcăii, s'ar fetele, pe când lăutarii zic din cobze. E ultima zi din sărbători și cine știe ce va fi până la anul. . .

Frumoase datine, frumoase obiceiuri. Ce fericiți voi cei ce păstrați prin reînnoiri, din an în an, aceste frumuseți. Gândind la voi, sufletu-mi simte nevoia de a retrăi cu voi.

În ele revăd isvorul de viață, revăd tinerețea. Revăd copilăria-mi trecută, revăd icoane din viață-mi.

Sunt fapte trăite ce azi îmi par vise.

Scumpe obiceiuri pentru cei ce le-a trăit, dar nu le mai poate trăi.

Sfinte datine, Sfinte obiceiuri strămoșești.

Genetra

TRAIANIADA

Piesetă istorică în versuri

de Radu Chirovici.

PERSONAGII:

ROMÂNUL, un țăran bătrân dar viguros

TRAIAN, împăratul Romanilor

ION și RADU, ciobani, feciorii Românilor

ROMÂNIA 'nainte de războiul mondial

TRANSILVANIA

BASARABIA

BUCOVINA

EROUL DELA OITUZ

EROUL DELA MĂRĂȘEȘTI

Notă. Acțiunea se petrece primăvara, în Muntenia, într'unul din județele de câmp. Ca deco, pe planul I se află câmpia mănoasă a României și o margine de sat. Câmpia este străbătută de șoseaua națională care ese din sat. La marginea satului se vede țâșnind un izvorăș de apă, iar pe lângă izvorăș, sunt câțiva bolovani de piatră. Pe planul II se văd vârfurile Carpaților cu mici urme de zăpadă netopită încă.

Se aude sgomotul produs de o turmă de oi în mers, care pleacă spre munte pentru ierbarit. Este turma Românilor mânăta de cei doi feciori ai lui, ciobanii Ion și Radu și pe care el îi petrece până la marginea satului. Unul din ciobani cântă o doină din fluer.

SCENA I.

ROMÂNUL:

(intrând pe scenă urmat de feciori)

Țineți drumul tot 'nainte cât vedeți cu ochii 'n zare
 Și mânați turma spre munte că veți da de iarbă mare
 Iar de-acolo tot 'nainte, să lăsați Carpații 'n urmă
 Căci nu ne mai sunt hotare
 Dar s'aveți grije de turmă
 Și s'o adăpați la vreme; noaptea s'o 'nhideți în stână
 Mai încolo la cuptoare să o desbrăcați de lână.
 Laptelui să-i puneți cheaguri, iară brânza cum v'am spus
 Să umpleți cu ea burdufuri
 Hei băeți m'ați înțeles?

ION:

Lasă tată n'avea grije, noi vom face precum spui
 Le vom rându pe toate . . .

RADU:

că de, doar suntem flăcăi.

ROMÂNUL:

Nici nu zic ba dragii tatii, dragii mei feciori voinici
 Dar așa-s bătrânii 'nvață pe cei ce-s ca ei mai mici.

Dacă a lor pleată albă fost-a ninsă 'n multe ierne
 Ei zic, că-s mai copti la minte, că-s mai învățați de vreme
 C'au trecut prin multe feluri de nevcii, în a lor viață . . .
 Ce să-i faci, așa-s bătrânii! . . . dela ei multe se 'nvață.
 Să lăsăm acum deoparte aste fleacuri bătrânești . . .
 Sunteți gata?

ION și RADU :

(în cor)

Gata, tată

ROMÂNUL :

Hai, cu bine

ION și RADU :

(în cor)

Să trăiești.

(Se îmbrățișează; bătrânului îi curg lacrimile)

ROMÂNUL :

(ștergându-și lacrimile cu mâneca cămășei)

Să trăiești și voi cu pace că doar ăstai gândul meu.
 Asta-mi este fericirea . . . Hai, mânați cu Dumnezeu

ION și RADU :

(plecând)

Să rămâi cu bine tată

ROMÂNUL :

Să vă aibe Domnu 'n pază.

ION :

Ne vom revedea spre iarnă când ne 'napoiem acasă.

ROMÂNUL :

Până atuncea eu cu măta și cu soră-va Măria
 Vom munci pământul vostru și 'ngriji gospodăria.

RADU :

Mai sărută încă odată ca din parte-ne pe mama
 Și pe soră-nea . . .

ION :

— Știi tată? . . . ai de grije de Ileana
 Căci mi-e dragă și la iarnă cred că Domnul mi-o ajuta
 Să fac nunta . . .

ROMÂNUL :

Fii pe pace, las' că măta va veghia.

(Feciorii pleacă cu turma, rămânând bătrânul singur pe scenă).

SCENA II.

ROMÂNUL :

(Ștergându-și ultimele lacrimi și surâzând)

Ce ți-e cu copiii ăștia! Cum scot capul din găoace
Cred măi frate căci ca dânșii de deștepți nu mai sunt alții
Bată-i norocul să-i bată de țăndoci cu mintea scurtă . . .

(suspînând)

Sunt flăcăi și sunt cam fluturi ce zburdesc din floare 'n floare
Când câmpia e scaldată lin de razele de soare.
N'au trecut de loc prin vremuri de necaz și slugărie
Nu cunosc de loc sărmanii traiul negru din robie.
Ce le pasă, se simt liberi și stăpâni pe avutul lor
Au moșie, oi și casă și se simt stăpânitori
S'au născut stăpâni, în lume; nu ca mine rob jugat
Chiar pe țarina-mi moșneană

. Doamne, ce-am mai îndurat!

Ține Doamne pace'n țară și-o ferește de nevoi
Miluește-mi Doamne neamul să nu sufere ca noi.
Să nu poarte capu'n jugul nemilosului păgân
Care pe a mea moșie și pe mine sta stăpân
Să nu sufere prigoana și nici cnutul pe spinare
Cum pe vremuri suferit-am dela mic și pân' la mare.

(Agitat)

Am ajuns și eu sub soare să văd ziua cea dorită
Să-mi văd țărișoara 'ntreagă și din lanțuri desorbită.
Ah! era prea sfâșiată de tâlhari și de nemernici
Ce-o 'mpărțiseră pe porții
. Și-au bătut joc de biserici
De femei și de copile, de bătrâni cu pleata albă . . .
Ne-au prădat din casă până și cenușa de pe vatră.
Doamne, Doamne, ce mai vremuri a mai îndurat Românul
A rămas de pomenire când îl stăpânea păgânul . . .
— Hei! dar poate că deacuma Domnul Sfântul s'o 'ndura
Și-ar opri nemernicia celor ce vor mai cerca
Să ne calce . . . Iți jur Doamne, jur pe crucea-mi de creștin
Că mai bine mor în luptă decât rob iar la păgân.
A fost prea destulă vremea sutelor de ani trecuți
Ast pământ e plin cu sânge din străduni-mi nimiciți.

(Obosit din cauza agitației se plimbă gânditor, suspînând adânc. Se duce la izvor și bea câteva înghițituri de apă. Se șterge apoi la gură tot cu măneca cămășei).

— Ha, că bună băătură e și apa de izvoare!
Cum o bei, zău simți, că parcă prinzi putere în picioare.
— Ce să-i faci . . . la bătrânețe omul simte că-i sleit
Muncile din tinerețe 'ncet, încet, l-au istovit . . .

(Așezându-se jos lângă un bolovan de piatră).

De-acu 'ncolo el și-așteaptă ceasul sfintei judecăți . . .

Oh! feciorii-mi dragii tatii, dragii mei voinici băeți . . .

(Se întinde pe pământ, rezemându-și capul de bolovanul de piatră. Căscând.)

Apăi de, e timpul vostru și de-acum lumea-i a voastră . . .

Mă Ioane, în Ileana ți-ai găsit bună nevestă.

(Adoarme. Din când, în când gesticulează cu mâinile și bolborosește ceva din gură, căci visează un vis curios și anume, că: un trăsnet cade din cer și aduce cu el pe pământ pe Traian, împăratul Romanilor, cu care vorbește.)

SCENA III.

(Visul lui. Incepe să se întunice treptat și un uruit se aude venind din depărtare. Când întunericul este complet, un trăsnet puternic luminează pentru o clipă scena. Odată cu trăsnetul apare împăratul Traian. Românu este în picioare. Incepe să se lumineze treptat.

ROMÂNUL:

Spune-mi cine ești streine, și ce vânturi te-au adus

Pe ăst plaiu al meu, vorbește-mi, cum așa de ai ajuns ?

(Traian îl privește cu ochi pătrunzători)

Văd că ai făptură mândră și privire încrunțată . . .

Trupul ți-e 'mbrăcat în zale și la șolduri văd c'ai spadă . . .

Dar de-aceia nu mă sperii și să știi că teamă n'am.

TRAIAN:

Se cunoaște că prin vine-ți curge sânge de Roman.

(După o pauză de 3-4 secunde)

Mai 'nainte de ați spune cine sunt, de ce-am venit

Îți strâng mâna părintește și-ți zic: bine te-am găsit.

ROMÂNUL:

Să te răsplătească cerul de-ai venit cu gânduri bune.

TRAIAN:

Da, precum vorbești venit-am și ascultă ce-ți voi spune:

Ast pământ pe care astăzi tu îl ai în grija ta

Ce ți-e drag și ce cu viața-ți văd că știi a-l apăra

Să știi fiule că fosta parte din moșia mea

Ce ți-am dăruit-o ție pentru veci să fie a ta.

Și mai află acuma încă că tu ești urmașul meu . . .

Sunt Traian, Viteazul Romei și deci, sunt străbunul tău.

Când în Dacia vitează l'am înfrânt pe Decebal,

Dela Nistru pân' la Tisa și pân' la-l Dunărei mal,

Am amestecat norodul, pe-al lui Decebal cu al meu

Iar acea 'mestecătură tu ești, tu și neamul tău.

Am venit acum la tine hăt din lumea celor duși

Să te 'ntreb, cam ce urmașe de când te-am lăsat, făcuși?

(Continuare în numărul viitor).

Povestea unei vieți

Cetind aceste rânduri, adu-ți aminte că viața nu-i cum ți se manifestă în mod aparent. Realitatea e contrariu — și atunci nu vezi în juru-ți decât dureri.

Băiat sau fată ?

Băiat fu răspunsul moașei. Aceasta se întâmpla într-o familie modestă a unui meseriaș dintr'un mic oraș de provincie.

Băiat fu cuvântul pronunțat de câteva ori de tatăl copilului. Da. Oricât ți se pare băiat totuși e mai bine ca fată. Când un părinte are o fată, mii și mii de obligațiuni i se impun. Atunci când destinul e mai darnic și poți agonisi ceva avere, grijile sunt mai puține, chiar dacă natura a înzestrat-o cu mai puțină inteligență. Oare câte n'a văzut el în viață ? Câte fete ce nici nu meritau a fi numite om — totuși banii au orbit pe unii luându-le de soții. Câte bujor de fete — nu altceva nu sau ofilit, pentru că neavând nici o avere dela părinți — nu sau găsit și pentru ele un om de treabă. Și ce bune soții și gospodine ar fi fost. Câte fete sărace ar vrea bucuroase să-și legene și desmerde pruncii, așteptând soțul cu masa gata.

Dar viața parcă-i un contrast. Unora destinul le împarte dureri cu nemiluita, altora numai bucurii. Oare pentru ce destinul nu este egal pentru toți ? Pentru ce binecuvântarea Cerească să nu fie deopotrivă pentru toți ? Nu suntem toți creaturile Celui de Sus ? Dacă nici în fața Atotputernicului Dumnezeu — nu există egalitate, la ce să mai pretindem egalitate între semenii noștri.

Viața ne este dată a o trăi în mulțumiri sufletești, dar când vezi în juru-ți atâta deosebire — ce să mai crezi despre ea ?

Afară crivățul sufla cu furie, lovind crengile copacilor, cari în lovire scoteau un sunet strident de schelet.

Focul de mult se stinsese, făcând ca aerul din cameră să fie simțit prin clănțănături de dinți.

Nici o mișcare în depărtare, totul părea intrat în mormânt. Doar din când în când — viscolul aducea cu el, ecoul unui lătrat dureros de câine — ce parcă și el spunea că-i singurul nenorocit lăsat fără adăpost în viscol.

Poate la această oră — deși nu târzie, unii s'au culcat în așternuturi călduroase, alții sorb tacticos ceaiul aromatic, alții beau la gura sobei cafeaua — trăgând alene din țigare, pe când soțiile le cântă la pian — iar alții privesc cu groază chipurile înghețate de frig și subte de nemâncaie — cari în disperare — au adormit poate pentru totdeauna.

Și crivățul sufla parcă mai cu furie. O isbitură de zăpadă n'geam, îl făcu ca să-și aducă aminte de

cei trei copii din cameră. Cu iubirea-i părintească îi sărută, trase plapuma mai bine peste ei, pentru a fi încălziți mai bine.

Iși aprinse ultima țigare ce o mai avea și trăgând a lene — privind fumul ce în rotocoale mari șerpuite se pierdeau în sus — își zise iarăși ca pentru el însuși :

— Și oare dacă-i băiat — nu-i nici o grijă ? și singur își răspunse :

— Da. Mai bine-i băiat decât fată. Băiatul îl îngrijești până la o anumită vârstă, apoi dacă nu ai alte posibilități materiale îl dai la o meserie. În orice caz dela etatea de 12 ani, se ușurează greutatea, poate singur să-și câștige existența. Și cine știe. Poate ajunge cumva chiar om cu avere.

— Totuși și băiat este greu, — gândi din nou omul nostru. Când ești căsătorit, când ai o familie împovărată cu copii, soacră, părinți, cari toți îți strig zilnic pâine, pâine, la ce fericire se poate aștepta în viitor cel născut chiar băiat fiind.

El doar nu fusese băiat ? Poate tot așa o fi gândit și tatăl său când s'a născut, că e mai bine băiat — decât fată. Și care a fost fericirea ? Ce fericiri sufletești au avut depe urma lui părinții săi și ce bucurii a avut el ca băiat ? ...

Da își reamintește destul de bine că s'a născut în comuna Fierbinți, lângă București. Primii ani ai copilării sale — îi amintește ca de un vis. Pe mamă sa de abea o ține minte, la fel și pe tăicuțul. Iși reamintește bine, că tare bună eră măicuța sa și mătușa Leanca.

Câți ani a avut când a plecat de acasă precis nu știe. Știe numai că să fi tot avut 7 ani când într'o zi de Sfintele Paște a fost acasă — și vai — mama sa murise.

Nu i s'a spus nimic, dar a văzut el toți plângeau când întreba el unde mamă-sa — și toți aveau o panglică neagră la mână. Știa el că acel semn înseamnă durere că doar odată văzuse la oameni în sat negru și întrebând pe tată-so, acesta îi spuse că negru înseamnă suflet măhnit.

Și deși zi de Paște — a plâns atât de mult și de dorul mamă-si s'a îmbolnăvit și a zăcut mult, mult de tot — dar nu știe cât — eră doar copil.

Pe când copiii de seama lui mergeau la școală, el ducea greul la stăpâni. Și ce stăpân Doamne. Mai bine îl dătea tată-so la oricare străin, decât la unchiul Stere. Ce vrefi. Un om ursuz și posac, veșnic cu injurăturile pe baze și unde mai pui Doamne palmele de uriaș ce zilnic cădeau ca trăsnetul pe obrăjorii lui de copil.

De câte ori nu a plâns el, chemând pe mamă-sa. De câte ori nu a rugat el pe tăticu când venea la București să-l i-a de acolo. De câte ori, de câte ori — dar în zadar, erau lacrimile lui fierbinți.

— „Trebuie să înveți meserie, vei ajunge om mare, vei avea prăvălia ta“ — era răspunsul ce-i se dădea de tatăso.

Și zile, luni, ani, se scuperă unul câte unul. Să fi ucenic la vârsta de 7 ani, să ascuți pe lângă stăpân și pe cei 12 lucrători ce lucrau la atelierul de pe Calea Moșilor, să fii prezent pentru satisfacerea tuturor serviciilor, plus să ai grija vaselor și să legini și odrasele jupânului — nu era ușor. Și cine să-ți creadă durerile? Cui să-i spui munca și suferințele de rob? Cui, Cui? Părinților? În zadar — că doar mamăsa murise — acuma știa el bine — lui tatăso — de când se căsătorise a doua oară, dacă mai venea de două-trei ori pe an pe la el și atunci doar în treacăt. Și nici el nu avea timp liber, jupânul în acea zi făcându-i vânt de drum mai mult ca oricând. Era prea mic, ca să înțeleagă rafinăria sufletului unui jupân. Azi își reamintește cu scârbă de felul cum s'a purtat cu el. Și dacă nu i-ar fi fost rudă. Nu era el unchiul său? Nu era el frate cu mamăsa? Pentruce dar atât de rău s'a purtat cu el? Pentruce nu-l lăsa liber cel puțin Duminică după masă? Pentruce atunci când voia să facă și el câteva litere de pe un abecedar, îl înjura și îi dătea mai mult de lucru. Pentruce sufletul lui era așa de negru. Și câtă deosebire între buna sa mamă și el. Ce suflet bun avusese mamăsa. Vai Doamne. Ce frumos și cât de dulce suma glasul ei când îl striga pe nume. Pentruce s'a stins din viață așa de repede? Dacă trăia mai mult dânsa poate și viața lui lua o altă întorsătură. Poate nu se mai ducea la unchiul, poate îl dădea la școală și ajungea mai târziu om cu vază, nu ca azi, sau poate . . . cine știe ce ajungea.

De stăpână își amintește cu drag. De câteori nu-i detea pe acuns câte ceva bun. De câteori nu-l desmerda ca o adevărată mamă. Dar toate dispăreau când apărea figura de satrap a jupânului. Și atunci, vai. Injurăturile și palmele cădeau mai mult.

Implinise 12 ani și nici vorbă să-l scoată calfă. Nici îmbrăcat barem nu era. Din Paște 'n Paște un costum de hăinuțe de materie, o șapcă și o pereche de sandale cu bretea și potcoave pentru a dura mai mult atâta tot. Dacă vara nu umbla desculț și fără haină, însemna ca larna să fie gol pușcă, știa că unii clienți îi dădea câte un bacșiș, dar îi pusese în pușculiță ca să strângă mai mult și — s'au dus cu cutia cu tot când a dat jupânul faliment. Ce să-i faci așa i-a fost norocul. Din rău mai rău. Omul fără un dram de noroc mai bine să moară. La ce să mai trăiești când lupți o viață — numai pentru o bucată de pâine, agonisită cu sudoarea vieții. La ce atâtea bucurii sufletești la unii și sbucium la alții. La ce atât efort la unii pentru asigurarea existenței și alții să trăiască în desfătări și chefuri? La ce acumulează unii bogății imense, și trăiesc în lux împărătesc, când la porțile lor zac căzuți de foame ființe nevinovate de

copii. La ce se cheltuiesc averi întregi în banchete și plimbări absurde, când cu acele sume s'ar putea scăpa din ghiarele mizeriei mii și mii de oameni ce zac în drum de inaniție. Oare nu-s născuți toți cu acelaș păcat strămoșesc? Sau unii sunt născuți pentru dureri — scrâșniri de dinți — muncă ca animalele, iar alții spre fericiri și trândăvie. Pentruce unii copii sunt nevoiți din frageda lor copilărie să trăiască muncind de mulțori goi, flămânzi în fum și praf, pentru o bucată de pâine, pe când alții de seama lor se răsfață în mătăsurii și — nimic nu rămâne nesatisfăcut din capricioasele lor gusturi?

Pentruce să nu guste toți egal din cupa bucuriilor și a durerilor. De ce?

Da. Iși amintește bine. Ajunse-se la vârsta de 12 ani și tot ucenic era. Nici o variație în viața lui cea de acum 5 ani. Aceiași alergătură, aceiași îmbrăcăminte, aceleași injurături și palme. Rămăsese un nenorocit. Nici cel puțin nu știa să scrie, că poate și-ar mai fi vărsat și el focul.

Pe acasă nu mai dădu-se de mult. La ce s'ar mai fi dus? Cu ce se putea el fălii în comuna sa. Și poate nici prietenii lui nu-l mai cunoșteau. Pentru el casa părintească dispăru-se de mult de mult, odată cu moartea mamei sale. Și apoi la ce s'ar mai fi dus. La ce folos?

Când sufletul este încătușat dela vârsta de 7 ani de noianul durerilor, când însuși rudele se poartă cu tine ca animalele, la ce te mai poți aștepta dela cei din juruți. La ce te poți aștepta în viitor. La fericiri? O! Fericirea nu-i decât un vis al celor naivi. Realitatea este contrariu decât sperii. Un suflet turburat de durerile vieții nu vede decât o singură scăpare. Moartea. Da. Numai ea este singura dreptate. În fața ei toți sunt egali. Numai ea rămâne rece în fața tuturor rugămintelor. Ochii ei nu se induioșează nici de rugămintele nevinovatului copil nici de amenințările nebunului. Nici aurul n'o tentează — nici mizeria n-o induioșează. Fierul ei rece — face să fie cunoscut și simțit deopotrivă de toți. Ea nu sosește nici când este chemată — nici când este respinsă.

Ea își respectă termenele. Nici o îngăduință peste termen. Orice sacrificiu material sau științific — în zădar. Da. Numai ea este constantă. Numai în fața ei totul are sfârșit. Numai în fața ei cei desfrânați evocă mila Cerescului Creator. Numai în fața ei, avarul nepuntincios se desparte cu durere de comorile acumulate, de pe urma cărora se vor bate atâți nebuni. Numai în fața ei cei ce înfruntă totul îi face să-și aducă aminte că există o putere supremă ce nu se poate înfrunta. Dacă și ea ar fi nedreaptă unde am ajunge? Dacă și ea s'ar plăti cu aur, ce ar fi. Nimic poate mai mult decât tot ce este și astăzi.

Să lupți din răspuțeri, și să înduri orice mizerie pentru un viitor mai fericit, își are rezon. Dar

când întrevezi că viitorul tău nu-i decât numai dureri, când știi că toată viața ta nu va fi decât un noian de dureri, sbucium sufletesc, numai muncă pentru o bucată de pâine și aia redusă, la ce să mai sperii în viitor? La noroc? O ce nebunie pentru cei ce cred în el. Da, el uneori se ivește. Sărâde poate pentru un moment. Dar și el este înșelător. Cu unii e bun, e darnic, pe alții îi urăște. Pe unii îi înalță, pe alții doar îi tentează, apoi îi distruge. Dar nici el nu e bun și drept. Este un copil nebun. Aleargă să fie prins, și fuge când este prins. Jocul lui este periculos. Nici el nu-i constant, și în el există răutate. Norocul nu este pentru ori cine. Rar iubește el pe cineva în mod constant. El este în cele mai multe cazuri fugitiv. Vai de l-aș fi prins în viață măcar odată...

A văzut el mulți ce le surâdea norocul. Doar știe el pe mulți care mergeau la târg cu trăsura trasă de patru telegari albi, ținută în hățuri de vizitiul cu pieptar cusut numai cu arnici roșu. Și unde au ajuns. Li s'au vândut tot, moșiile, casele, li sau pierdut până și numele, iar azi mirateai, dacă nu lucrează în vr'o fabrică, sau de mult au îngroșat numărul celor dispăruți dintre vii.

Și ce-i viața în fond? Cine poate s'o definească? Nu-i ea oare o comedie? Nu-i ea oare o roată cu mersul nestatornic?... Pentru ce atâtea lupte frățesti. Pentru ce atâtea lovituri între unii și alții. Pentru ce atâtea lupte pentru cuceriri de averi și terenuri. Pentru ce atâtea reclame de invenții, când în fața morții totul nu prețuește nimic. Pentru ce atâtea ură și lașitate între cei ce trăiesc pe acest pământ binecuvântat. Pentru ce nu există adevărată egalitate și fraternitate în această scurtă viață? Pentru ce să râzi și să fii vesel când se naște un copil, în loc să fii trist și să plângi, știind ce-l așteaptă în această viață, care nu-i decât un calvar de suferințe? Pentru ce să plângi când moare cineva, în loc să fii vesel că cel mort a scăpat de suferințe și ură? Pentru ce toate aceste inversări? Pentru ce? Pentru ce?

Care om în viața sa poate spune, că viața a fost pentru el numai fericire? Care om nu a gustat cât de puțin și din paharul durerilor?

O viață, viață cu a tale legi! Tu ești uneori focarul de speranțe, tu ești noianul de dureri. Tu creiezi idealuri, tu distrugi ființe. Menirea ta n'o înțelege nimeni. Știu toți că trăiesc, dar la ce, nimeni nu știe. Toți te doresc și slăvesc în momentul de fericire, toți te urăsc și blestemă când sunt nenorociți. Drumul tău nu-i decât o luptă fără sfârșit. Mor unii, nasc alții, deci în menirea ta nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, totul este pururi o transformare. În mâna ta stă aluatul din care construiești suflete vii, le lași o vreme, apoi le transformi din nou prin moarte. Deci care-i rostul? Să fie oare fericirea?

Nu cred. Nici numai durere, nu cred. Să fie egalitate? Atunci pentru ce unii se răsfăță având totul la dispoziție, iar alții duc mizerie, neavând nici bucata de pâine pentru ai săi. Dacă-i un har Dumnezeuesc, pentru ce atâtea deosebiri în masele oamenilor? Pentru ce unii supuși și plecați, iar alții dârji și aroganți. Oare nu seamănă între ei. Pentru ce atâtea mizerie ce distrug atâtea ființe nevinovate, născuți săraci? Pentru ce atâtea inteligență la unii și nebunie la alții? La ce laude absurde la unii cari se ridică pe munca cinstită a semenilor lui.

Pentru ce toate aceste, pentru ce, pentru ce?

Genetra.

(Urmare în numărul viitor).

Crăciun din adâncuri albe

*Cu zgomot surd ciocane lovesc în bloc de sare.
Desgroapă 'nmârmurite ecouri milenare
Și glasuri ferecate în umede morminte...
Cad bulgării în lături ca albe oseminte.*

*Penumbra se destramă prin galerii tăcute
Pe fețele uscate și 'n cugetele mute
Și îndârjite brațe cu opintiri de tunet
Trezesc în adâncime satanicul răsunset.*

*Pe veștede orbite și pe vârgate strae
Cad picături sărate! De lacrimi sau de ploae?
Un vagonet scrâncește pe oticoase șine
Iar cioclii cari-l mână sunt gata să leșine.*

*O voce răspândește fantastice litanii
— Au încetat mișcarea și sgomotele stranii —
Căci s'a născut Messiah, e noapte de crăciun!
Privirile jilave se 'ndreaptă spre nebun.*

VASILE CULICĂ

EPIGRAMĂ

Unei parfumate

Parfumul „toutes les fleurs“ ce-arunci pe tine
Ca să trăznești în nas pe trecători
Afirmă cele spuse ieri de mine
— Că te-ai născut... din flori.

Udarc

PAGINA COPIILOR

Lucian

Luci vine dela școală
Bea puțină apă rece
Vesel că de astădată
S'a 'nvârtit numai de zece! . . .

II

La făticul său se duce
Și îi spune cu mândrie! . . .
— „Dar la ce ai luat tu zece?
Nu cumva la geografie?“

III

— „Nu tăticule“, răspunse
Lucișor cu voce calmă
— N'am luat la geografie
Ci am luat zece la palmă!

Lucian Vasilescu
cl. I Lic. Șt. O. Iosif.

Sunt cercetaș

Sunt cercetaș! Din dorul de viață,
Am făurit voința mea de fer,
Și frumusețea viselor de vară
Din miile de stele de pe cer.

Senine nopți pe ape liniștite
In suflet mi-au turnat ceva divin;
Mi-au desmorțit puteri înmărmurite,
Am renăscut cu florile de crin.

Iar munții ce sfidează veșnic timpul
M'au învățat să port stindardul sfânt,
Spre-un singur țel aleargă ființa-mi toată,
Pe când drapelul flutură în vînt.

Sunt cercetaș! și viața mea întreagă
Voi respecta sublimul legămint:
„Să-mi apăr țara, scumpa Romînie
Și să cînstesc sfințitul ei pămînt“.

V. CULICĂ

Moș Crăciun

Copilași vă scriu acum,
O scrisoare și vestesc,
Că eu Moș Crăciun din Ceruri
In curând la voi sosesc.

Și vă va aduce Moșul
Săbii, puști și centiroane,
Călușei ce fug ei singuri
Ciocolată și bonboane.

Haine noi și cu ghetuțe,
Săniuțe și opinci,
Tobe mici, multe trompete
Și, trei șiruri de covrigi.

Celor ce urmați la școală
Și știți bine să cetiți,
Va aduc revista „Gânduri“
La bunici să povestiți.

Dar să nu audă Moșul
Că nu ascultați părinții,
Că mă supăr rău atunci
Și vă iau 'napoi covrigii.

Genetra.

Moș Grigore povestește copiilor întâmplări din copilăria sa

Dragii mei micuți băeți
Vreau și eu să povestesc
Pentru voi, aci la vale
O minune de 'ntâmplare.
Dar vă rog ca nu cumva
S-o mai spuneți și altuia
Căci atuncea, vai de mine
Voi păți mare rușine.
Este vorba chiar așa
Despre o 'ntâmplare a mea
De pe vremea când eram
Ca și voi un doțofan
De băiat și de ștregar
C'a mers vestea la hotar.
Ba săream gardu'n grădină
După mere, la vecină,
Ori la joacă pe maidan,
Ba zvârleam cu piatra 'n geam,
Câte, câte, nu făceam
Doamne! ce zburdău eram.

— — — — —
Uite ce mi s'a 'ntâmplat
Când eram ca voi băiat:
Eu cu Gică și Andrei
Doi prieteni buni de-ai mei
Ne-am gândit ce bine ar fi

Dac'am putea șterpeli
Pepeni verzi din cei zemoși
Cari sunt foarte gustoși.
A rămas deci stabilit
Să ne ducem negreșit
In grădina lui Moș Dan
C'avea niște pepeni faini.
Cum ajungem, eu cu Gică
Ne vârâm pe sub ulucă
Iar Andrei ca cel mai mic
Stă afară la păzit.
Tocmai când umplurăm sacul
Și vroiam să sărîm gardul
Iată că moș Dan apare
Cu'n ciomag din ăla mare.
Din vreo două sărituri
Gică sare gardu'n drum
Și-o luă la sănătoasa
Cu Andrei, galop spre casă.
Eu, ce-aveam sacul pe spate
Il lăsai . . . și fugi măi frate.
Prin cărări și prin răzoare
Parc'aveam roți la picioare.
Și pe când fugeam mai bine
Un dulăm în față-mi vine.
Cum îl văd, atunci de frică

Fugii înspre Moș Dănică
Iar aceasta mănios
Mă prinse și puse jos
Și mia tras vreo câteva
Că nici azi nu pot uita.
Apoi, mă lua pe sus
Pepeni de gât mi-a pus
Și m'a colindat tot satul . . .
Râdea lumea ca de dracul.
Asta n'ar fi fost nimic
Dac'aș fi scăpat cu atât
căci acasă când mă duse
Tata iute mă și 'nchise
Intr'un grajd . . . și dăi trântea
De credeam că mă omoară
Cu'n căpăstru ud în apă
M'a bătut o zi întreagă
— „Iartă mă tătică drag
— „Zău îți jur că nu mai fac.
Inșă tata n'auzea
Și mai rău mă atingea
Până când a obosit . . .
Vai, ce frică am pățit
Dar aceasta nu-i nimic
Veți vedea ce-am pățit.

Udare

Colțul încercărilor literare

„Gânduri“

Mult a fost și mult va fi . . .
Dară 'n lume rezumarea
Se referă 'n a gândi.

II

Tot se pierde, merge 'n vânt
Dar ce-i scrie pe o hârtie
Dăinuie-va pe pământ.

III

Și 'n zadar ei vor gândi,
Dacă nu vor scrie'n carte
Prăpădit, totul va fi.

IV

Genii mari și împărași
Iși păstrează amintirea
Tot prin scripte de 'nvățași.

V

Și privind aceste toate, din sutimi și milenari
Exprimați-vă gândirea
In revista literară
Apărută 'n acest an.

Al. Alexa student

Niciodată

Pe margine de bolte, tovarăși cu cruci,
Cu morți vorbesc laolaltă,
Se întunecă cerul că Luna-i cu noi.
Iar morții vin șir, vin grămadă.

II

Și tristă-i sedința deschisă de noi
Că toți au cât-o durere,
Că soarta le-i tristă, pământ nu mai vor
Și, sper cu toți mângâiere.

III

Și crește tăcerea. Dureri se deșir,
Din lumea trăită odată,
Toți strig câte un nume ce'n viață au iubit,
Dar, nu-l vor avea „Niciodată“.

IV

Iar azi tu copile ce ești fericit
Gândește că lumea-i o roată,
Că viața-i o umbră, iubirea un vis,
Și totul se curmă odată.

≡ HAI SĂ RÂDEM ≡

Să te ferească Domnul

— Bonjour Mitică, dar ce-i cu tine de pari așa de posac. Doar te șiam vesel, glumeț și gata oricând a da ziuă bună prietenilor, iar azi văd că mă ocolești?

— Ai dreptate dragă Titi. Azi sunt foarte supărat deoarece să văzi ce mi s'a întâmplat.

Acum câțva timp, într'o discuție avută cu ginerele meu, acesta îmi aplică o palmă. Revoltat, îi aplic și eu una. Tot el apoi, mă dă în judecată și deși el a fost provocatorul și cel care a lovit primul, pierd procesul. Motivul era că, fiind descendent din ginerele meu, nu-mi era permis a lovi pe tatăl meu.

Când am auzit rezultatul, pleca-i necăjit spre casă. Când ce să vezi? În curte găsesc pe nepotul meu tăind vița din Bolta din fața casei. Pentru a nu da ocazie la scandal îl invit pe tatăso să-mi plătească paguba. Dar te-ai găsit. Ce vrei, om ursuz. Îl dau în judecată pentru paguba pricinuită și când colo tot eu pierd procesul motivul fiind: nepotul fiind fratele meu, are drept și el la vie, ca rămasă dela tată.

Mă împăcașem și cu aceasta când acum două luni iată ce mi se întâmplă. Mă duc într'o zi să cumpăr o pereche de ghete. Știam că aveam la mine o hârtie de 500 Lei. Tocmesc cu negustorul ghetele 450 Lei, le împachetează și când la plată i-a banii de unde nu-s. Mai mare rușinea. Suprăat ajung acasă, întreb pe nevastă, pe copii, dar în zadar. Măi cine să fie hoțul, cine să fie? Când aflu că finul meu, adică băiatul ginerelei meu, care ca copil l-am botezat. Cer dela tatăso banii, dar te-ai găsit. Ca să nu rămân păgubaș cu 500 lei, dau pe finul în judecată dar la urmă pierd tot eu procesul din motivul că: Furtul între frați nu se pedepsește. Că doar finul era fratele meu.

Spune și tu Titi dragă acuma, ce ai fi făcut în locul meu. Nu ai fi supărat?

— Ascultă Mitică, Dumnezeu să înțeleagă ce spui tu că eu nu pricep nimic.

— Ziceai că ai dat în judecată pe ginerele tău pentru lovire și ai pierdut procesul pentru că ginerele tău fiind tatăl tău — ca descendent nu-l poți lovi. Ziceai că ai dat în judecată pe nepotul tău pentru despăgubire și pierzi procesul că nepotul fiind fratele tău avea și el dreptul la vița de vie.

Ziceai că ai dat în judecată pe finul tău pentru furt și pierzi procesul pentru că furtul între frați nu se pedepsește, nefiind delict. Ori eu nu am înțeles cele ce mi ai povestit, sau... tu vrei să faci o glumă cu astfel de povești?

— Ba nu dragă Titi, eu îți spun drept așa cum

mi s'a întâmplat, dar ca să înțelegi trebuie să-ți explic cum stau lucrurile. Mama mea a decedat de mult. Tatăl meu dorea să se însoare din nou. Eu ca să nu rămân mai pe jos, găsii într'o bună zi o partidă, nostimă de tot, care mă aranja. Era o văduvă cu avere, dar în plus avea și o domnișoară. Eu fac curte bătrânei că mă tenta averea și fără să știe tata mă căsătoresc cu ea. Cum la avea bani și dorul meu era să pot călători și eu în străinătate cel puțin odată în viață, plecăm după căsătorie la Paris, iar pe fata noastră (că doar prin căsătorie devenise și fata mea) o lăsăm la moșie. Timp de doi ani cât stă la Paris, tatăl meu face curte fetei și se căsătorește fără să știm noi. Inapoiindu-ne din Paris, nu mai avuserăm ce face și pentru că aveau și un băiețaș, ne împăcăm, ba ceva mai mult botezăm și copilul.

Deci înțelegi tu acuma cum stau lucrurile:

Ginerele meu era și tatăl meu și eu nu aveam dreptul să-l lovesc și era și logic.

Băiatul lui tata era pe lângă nepotul meu adică fiul fetei mele, dar era totodată și fratele meu, și e logic că avea și el dreptul ca frate la jumătate vie.

Finul meu, era totodată și fratele meu ca fiind băiatul lui tata dar era și nepotul meu, fiind băiatul fetei mele, și deci e logic ca furtul între rude să nu se pedepsească.

Să te ferească Domnul, frate Titi, de asemenea rudenii. Salutare...

Genetra.

*

Fidelitate

Soțul. Auzi dragă, Marinescu a găsit în poșeta soției sale o scrisoare de dragoste dela Dumitrescu.

Soția. Vai ce nerușinare! Să-și înșele soțul.

Copilul intrând: Mămico te-a căutat domnul acela înalt, care când te sărută, îmi dă câte cinci lei ca să nu spun lui tăticu.

*

Ceva rar

Soțul. — Am fost la Moși și am văzut dragă la o expoziție ceva foarte interesant.

Soția. — Ce anume ai văzut?

Soțul. — Am văzut un model de familie, unde soțul vorbea și nevasta... asculta. Îți inchipui ce raritate în ziua de azi.

Nu e radio

Am trecut pela poarta ta Georgescule și am auzit cântând radio. Ce marcă este, că tare se auzea?

Bine că mi-ai spus Popescule. Hai să bem un sprit că nu mai mă duc acasă. Nu am radio dragă, erea nevastă mea.

*

Nu e mai bine ...

Medicul. — Soția Dvs. a avut o emoție puternică și deaceia și-a pierdut graiul. Urmând regulat rețeta cei prescriu, sper ca peste 10 zile să-și recapete strică.

Soțul. — Domnule medic, nu ar fi mai bine ca prescripția să o urmeze după trecerea Sfințelor Sărbătorilor?

*

Invățătorul dintr'un sat, către Perceptor:

Domnule Perceptor, D-ta care ai un salariu egal cu al meu, cum îl administrezi că parvii să-ți ajungă de oarece mie nu-mi ajunge?

Perceptorul. — Uite Domnule sistemul meu: 40% pentru chirie, 60% pentru mâncare, 50% pentru îmbrăcăminte și 50% pentru distracții.

Invățătorul. — Bine, dar asta face 200 la sută!

Perceptorul. — Exact atâta, însă eu așa îmi administrez salariul.

*

El. — Oh, dragă Adela, înainte de a mă căsătorii cu tine îmi erezai atât de dragă, încât îmi venea să te mănânc.

Ea. — Ei și acum?

El. — acum îmi pare rău că nu te-am mâncat atunci.

*

— Bunicule, câți dinți ai D-ta?

— Niciunul nepoate căci mi-au căzut.

— Ține-mi te rog biscuitul acesta până mă întorc dela joacă.

*

— Inculpat, pentru ce cu atâta cruzime ți-ai decapitat soacera?

— Pardon Domnule Președinte, nu am decapitat-o ci i-am tăiat capul.

*

— Nicușor, dacă săruți pe tanti îți dau ceva.

— Ce șmeheră ești D-ta tanti; vrei să-mi dai o palmă ca aceia care i-ai dat-o lui tăticu atunci când te-a sărutat?

— *Soția către soț.* — Fugi repede după medic căci mamei i s'a făcut rău.

Soțul. — Ce zici dragă, n'ar fi mai bine să mă duc după popă?

*

— Unde mergi așa grăbit, Nicule?

— Mă duc acasă căci am uitat casa de bani deschisă și logodnicul ficei mele este acolo.

— Ce, n'ai încredere în el?

— Cum să nu, dar dacă s'o uita în ea, imediat logodna.

*

— Vai în ce hal hodorogit patefonul tău.

— De unde știi?

— Am trecut pe sub fereastra casei tale și am auzit.

— Observ că n'ai ureche muzicală, deoarece nu cânta patefonul ci soacră-mea.

POȘTA REDACȚIEI

Din lipsă de spațiu, urmează ca numele tuturor celor ce au donat pentru sprijinirea revistei „Gânduri” să fie publicat în numărul viitor.

Lascu P. Articolul Dvs. „Lupta pentru șefie” este foarte bun, însă nu-l putem publica din motivul că conține substraturi politice. Revista „Gânduri” nu face nici un fel de politică, ci publică numai și numai producții pur literare în înțelesul strict al cuvântului. Așteptăm dela Dvs. producții de acest fel.

Nina Cosmin. Rugăm a nu vă descuraja dacă nu vă publicăm poezia... este prea slabă. Pe lângă că n'are rimă, n'are nici înțeles. Incercați a scri înainte, căci numai prin încercări puteți ajunge la ceva reușit.

V. Culică. Aveți un talent care promite. De ce nu încercați și proză? Din caețul Dvs. cu poezii am ales pe cele mai nimerite și pe care le publicam în numărul de față. În numeroase viitoare vom publica și altele.

Bursucel. Să mă ierte Dumnezeu dragă Bursucel, dar până acum eu n'am văzut și nici n'am auzit că Moș Crăciun să dea palme la cineva și nici ca vreun copil să-l injure. În strofa patra nu spui așa? Și atunci Moșul i-a tras, două palme peste nas, lui Mitică cel nebun, ce-a 'njurat pe Moș Crăciun. Oare D-tale îți vine să crezi acest lucru? Aștept răspuns.

Neagu Florescu. Manuscrisul D-v ne-a sosit prea târziu. „Țiganul grădinar” va fi publicat în numărul viitor. „Zigzaguri” este un articol reușit, însă nefiind de genul revistei noastre, nu-l putem publica.

Căutăm colaboratorii printre Onor. cititoare și cititorii revistei noastre Manuscrisete scrise corect, citeț, și numai pe o pagină se vor trimite pe adresa redacției: Odoheiu, Str. Principele Nicolae No. 36.

Primum spre publicare în corpul revistei,
anunțuri-reclame, cu următoarele prețuri:

Pe un an	2000	Lei	1	pagină
„	1200	„	$\frac{1}{2}$	„
„	700	„	$\frac{1}{4}$	„
„	400	„	$\frac{1}{8}$	„

Pentru $\frac{1}{2}$ an, prețul va fi jumătate din cel de mai sus.

Uzinele de fier

Vlăhița

S. A.

Produce:

Fontă brută

Tucerie de comerț

Tucerie nichelată

Tucerie emailată

Tucerie cositorită

Articole forjate.

Adresa telegrafică: Uzina Vlăhița. Telefon:
Vlăhița No. 4. Poșta: Vlăhița, jud. Odorheiu.
Cont la: Cassa Gen. de Economii din Brașov. „Cec“ No. 43061.

Numai la

DOBRAI

găsiți încălțăminte efină,
elegantă și durabilă pen-
tru orice vârstă și sex.
Bogat asortiment cu galoși
și șoșoni pentru iarnă.
Ghete pentru sky și patinaj.

Restaurantul și cofetăria
BUCUREȘTI

urează clienților săi, Săr-
bători fericite!

Marele magazin cu coloniale

Victor Schuller

din Odorheiu, Piața
Regina Maria, a pus
în vânzare tot felul
de articole de băcănie
cu prețuri moderate

Cel mai asortat maga-
zin din Odorheiu, cu
articole de coloniale
și băcănie.

S A M S O N

Asortiment special
pentru Sărbători cu
prețuri avantajoase.

Vechea și renumita firmă **Johann Essigmann** din Sighișoara, aduce la cunoștință generală, că la sucursala Joh. Essigmann din *Odorheiu, Piața Regina Maria No. 4*, se găsește de vânzare cu prețuri de concurență tot felul de stofe, mătăsuri și galanterie. Incercați, pentru a Vă convinge.